

Я. В. Голобородько,

здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-5611-6523>

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЯКІ ВЧИНЯЮТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ, ЇХ ВИЯВЛЕННЯ І РОЗСЛІДУВАННЯ

Навчально-науковий інститут права ім. Володимира Великого

Міжрегіональна академія управління персоналом

вул. Фрометівська, 2, 03039, м. Київ, Україна

E-mail: samsobipan19@ ukr.net

***Метою** пропонованого наукового дослідження є обґрунтування реформування Військової служби правопорядку та військової юстиції з метою підвищення рівня дисципліни в Збройних силах України та виявлення, розкриття, розслідування та попередження кримінальних і адміністративних правопорушень військовослужбовцями Збройних сил України. **Методи дослідження:** у науковій роботі використані наступні методи дослідження: загальнотеоретичні, аналітичний та порівняльно-правовий метод. Основою методології у цьому дослідженні є системний підхід, за допомогою якого певний об'єкт розглядається як багатоаспектне явище, що складається з різноманітних елементів, співвідношення між якими утворюють відносно стійку структуру діяльності у сфері розслідування кримінальних та адміністративних правопорушень, які вчиняються військовослужбовцями. Розглянуто та проаналізовано питання розслідування кримінальних та адміністративних правопорушень, які вчинені військовослужбовцями в Україні, особливо на сьогодні під час великомасштабної агресії Російської Федерації є досить актуальним.*

***Результати:** зроблено висновок, що реформування системи виявлення, припинення, розслідування, а також попередження кримінальних та адміністративних правопорушень військовослужбовців передбачає в першу чергу створення цілісної системи військової юстиції, тобто утворення військових судів, удосконалення роботи військових прокурорів та передачу повноваження Державного бюро розслідувань до Військової служби правопорядку.*

***Обговорення:** на сьогодні немає невизначеності у сфері призначення кримінального покарання чи адміністративного стягнення за вчинені правопорушення. Проте на сьогодні ще повністю не розроблено систему розслідування адміністративних та кримінальних правопорушень, які вчиняють військовослужбовці. У статті обґрунтовано, що удосконалення розслідування кримінальних та адміністративних правопорушень, які вчинені військовослужбовцями необхідно здійснювати досить швидко, але разом з тим таке реформування передбачає, що необхідно визначити, а також перерозподілити повноваження суб'єктів, які задіяні у сфері виявлення, припинення та розслідування кримінальних та адміністративних правопорушень військовослужбовців.*

На сьогодні Військова служба правопорядку не має відповідних важелів стосовно розслідування вчинених кримінальних та адміністративних правопорушень, проте на відміну від відповідальності працівників Державного бюро розслідувань військовослужбовці Військової служби правопорядку несуть службу разом з усіма підрозділами Збройних сил України. Працівники Державного бюро розслідувань не є військовослужбовцями і вони в більшості випадків не володіють ситуацією, яка існує в системі Збройних сил України.

Ключові слова: Військова служба правопорядку; військова прокуратура; військова юстиція; військові кримінальні правопорушення; реформування системи військової юстиції; адміністративні правопорушення військовослужбовців; розслідування кримінальних правопорушень військовослужбовців.

Постановка проблеми та її актуальність. Широкомасштабна агресія Російської Федерації в Україні висвітлила досить важливу проблему у сфері виявлення, припинення, розслідування та профілактики кримінальних і адміністративних правопорушень, які вчинені військовослужбовцями Збройних сил України. На сьогодні в системі виявлення, припинення, попередження та розслідування кримінальних та адміністративних правопорушень, які вчинені військовослужбовцями працюють три структури: Державне бюро розслідувань, Військова служба правопорядку та Військова прокуратура. При цьому найбільшою проблемою є передача справ про кримінальні правопорушення до судів загальної юрисдикції, які в більшості випадків не володіють ситуацією у військових підрозділах і не можуть об'єктивно оцінювати ті чи інші правовідносини, які визначають вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

Реформування системи військової юстиції певною мірою дасть можливість більш ефективно працювати Військовій службі правопорядку, яка на сьогодні не має відповідних повноважень і здійснює лише окремі функції у сфері виявлення, припинення, розслідування та попередження кримінальних, а також адміністративних правопорушень військовослужбовців.

Подальша ефективна діяльність органів військової юстиції та Військової служби правопорядку разом з Державним бюро розслідувань та Військовою прокуратурою можлива лише при здійсненні реформ у зазначений галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Теоретичною основою дослідження стали праці науковців, які досліджували систему роботи Військової служби правопорядку та інших правоохоронних органів у сфері виявлення, припинення, розслідування, та попередження кримінальних та адміністративних правопорушень військовослужбовців. Зазначені питання розглядалися в роботах І.Л. Бородіна,

В.Л.Грохольського, А.М.Подольки, В.О.Заросила та інших дослідників.

При підготовці дослідження використовувалися широкий спектр наукових і законодавчих джерел. Основними з них є закони та законопроекти України, урядові програми та інші нормативно-правові акти.

Використовується також інформаційно-аналітичний матеріал, який висвітлює різні аспекти вітчизняного процесу реформування Військової служби правопорядку та форм і методів виявлення, припинення, розкриття, розслідування та профілактики кримінальних і адміністративних правопорушень у Збройних силах України.

Слід зазначити, що система наукової літератури з конкретної проблематики ще недостатньо розвинута але ряд дослідників розробляли конкретні наукові положення стосовно діяльності Військової служби правопорядку та військової юстиції в цілому. У статті враховано праці таких авторів як В.Ф. Залужний, В.М. Коломієць, Б. М. Ринажевський.

Виклад основного матеріалу дослідження. Питання виявлення розслідування та попередження кримінальних правопорушень, які вчинені військовослужбовцями мають специфічні риси. Перш за все необхідно визначити саму назву кримінальних правопорушень, які вчиняються військовослужбовцями.

Окремі дослідники вважають, що військовослужбовці вчиняють військові злочини. Наприклад, К. Рау визначає, що «Військові злочини є достатньо важкою категорією, у зв'язку з тим, що більшість норм мають бланкетний характер, тобто для того, щоб зрозуміти, чи є склад правопорушення необхідно знати багато нормативно правових актів, в яких надається пояснення тих чи інших понять» [1].

Зазначене визначення є дискусійним, адже у Кримінальному кодексі України у розділі XIX перш за все зазначено, що такі кримінальні правопорушення носять назву «Кримінальні право-

порушення проти встановленого порядку несення військової служби» [2]. Уточнення військові кримінальні правопорушення, на нашу думку, є неточними, адже військові кримінальні правопорушення можуть вчиняти й представники інших армій та інших держав, як це наприклад, зараз досить часто вчиняються військовослужбовцями Збройних сил Російської Федерації.

Разом з тим К. Рау досить вірно відмітила, що військові кримінальні правопорушення є достатньо важкою категорією і більшість норм мають бланкетний характер.

Слід зазначити, що в законодавстві України на сьогодні існують різні види визначення військових правопорушень. Більша частина таких правопорушень передбачені в Кримінальному кодексі України, але визначені також і правопорушення військовослужбовців, які трактуються як адміністративні. Вони визначені в Кодексі України про адміністративні правопорушення Глава 13-Б [3]. При цьому окремі статті Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення визначають ідентичні дії, але в одному випадку за вчинення правопорушень настає адміністративна відповідальність в іншому кримінальна відповідальність. Окремі дослідники вважають, що визначення в Кодексі України про адміністративні правопорушення адміністративних правопорушень є певною мірою напрямом щодо зменшення кримінальних правопорушень у Збройних силах України [11, 12].

Для прикладу візьмемо статтю 402 Кримінального кодексу України, яка визначається непокору військовослужбовців наказам командирів.

В Кримінальному кодексі України визначено, що «Непокора, тобто відкрита відмова виконати наказ начальника, а також інше умисне невиконання наказу» [2] За зазначені дії військовослужбовці притягаються до кримінальної відповідальності.

В Кодексі України про адміністративні правопорушення існує стаття 172-10, яка передбачає покарання за відмову від виконання вимог командира або начальника [3].

Якщо порівняти зміст статей то в обох випадках передбачено відмову від виконання наказів, розпоряджень та т. ін. Тлумачний словник української мови визначається відмову як «відповідь про небажання або неможливість виконати прохання або наказ та т. ін.» [4]. Таким чином в обох випадках військовослужбовці чи військовослужбовець відмовляються виконувати наказ командира.

У Кримінальному кодексі України зазначена відмова трактується як непокора або відкрита відмова. Проте ці терміни можна застосовувати і до адміністративного правопорушення.

З іншого боку, якщо ми порівняємо покарання, які визначені в Кримінальному кодексі України та Кодексі України про адміністративні правопорушення то вони кардинально відрізняються. У Кримінальному кодексі України передбачено ряд суворих покарань таких як:

- службове обмеження на термін до двох років;
- тримання і дисциплінарному батальйоні на термін до двох років;
- позбавлення волі на термін до трьох років [2].

Разом з тим в Кодексі України про адміністративні правопорушення передбачені наступні стягнення:

- штраф від ста до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- арешт з утриманням на гауптвахті на строк до десяти діб [3].

У Кримінальному кодексі України внесено також статтю 403, яка передбачає відповідальність за невиконання наказу, що певною мірою має відповідне інше змістовне забарвлення.

Наступна стаття Кримінального кодексу України це стаття 407, яка визначає таке кримінальне правопорушення як самовільне залишення військової частини або місця служби.

У статті визначено, що «самовільне залишення військової частини або місця служби військовослужбовцем строкової служби, а також нез'явлення його вчасно без поважних причин на службу у разі звільнення з частини, призначення або переведення, нез'явлення з відраження, відпустки або з лікувального закладу

тривалістю понад три доби, але не більше місяця» [2] є кримінальним правопорушенням.

У Кодексі України про адміністративні правопорушення також введено статтю, яка передбачає покарання за «самовільне залишення військової частини або місця служби військовослужбовцем строкової служби, а також нез'явлення його вчасно без поважних причин на службу у разі звільнення з частини, призначення або переведення, нез'явлення з відраження, відпустки або з лікувального закладу тривалістю до трьох діб» [3].

Відмінністю даних статей є термін відсутності на службі, проте вони ідентичні. Крім того, на нашу думку, самовільне залишення військової частини є досить тяжким правопорушенням і тому його не можна відносити до адміністративних правопорушень. Таку думку підтримують також інші дослідники [14].

Можна порівняти також і статті 412 Кримінального кодексу України, яка визначає таке кримінальне правопорушення як необережне знищення або пошкодження військового майна [2] та статтю 172-12, яка також передбачає необережне знищення або пошкодження військового майна [3]. Дії в даному випадку є ідентичними, проте в Кримінальному кодексі України додано норму про знищення майна у великих розмірах.

Таке трактування правопорушень, які вчиняються військовослужбовцями вимагає досить ретельного підходу до визначення, чи є те чи інше правопорушення кримінальним чи адміністративним.

Разом з тим питання про визначення правопорушення кримінальним чи адміністративним певною мірою є розділеним між двома правоохоронними органами Державним бюро розслідувань та Військовою службою правопорядку.

Державне бюро розслідувань» передбачено, що працівники Державне бюро розслідувань проводять розслідування всіх кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби або військових кримінальних правопорушень за винятком кримінальних правопорушень, які передбачені статтею 422 Кримінальному кодексі України

(кримінальні правопорушення пов'язані з відомостями військового характеру, що становлять державну таємницю) [5].

Проте Державне бюро розслідувань є суто цивільною організацією і розслідування працівниками Державного бюро розслідувань військових кримінальних правопорушень є певною мірою недоречною [14].

До завдань Військової служби правопорядку, як передбачено законодавством входять повноваження стосовно складання протоколів про адміністративні правопорушення стосовно військовослужбовців. Тобто вони використовують Кодекс України про адміністративні у разі вчинення адміністративних правопорушень військовослужбовцями Збройних сил України [6].

Крім того представники Військової служби правопорядку самостійно не приймають рішення про накладання адміністративного стягнення на військовослужбовців, які допустили адміністративні правопорушення. Вони повинні передавати складені протоколи до відповідних органів, які уповноважені виносити рішення стосовно накладання стягнення.

Таким чином визначити в окремих випадках чи військовослужбовцями вчинені кримінальні правопорушення або адміністративні правопорушення досить проблематично.

З іншого боку працівники Державного бюро розслідувань не належать до військових формувань і відповідно не володіють відповідними знаннями уміннями та навичками стосовно розслідування кримінальних правопорушень, які вчинені військовослужбовцями.

Нагляд за розслідуванням кримінальних правопорушень здійснює військова прокуратура [7], роботу якої було відновлено у 2021 році. Проте справи про військові кримінальні правопорушення розглядають не військові суди а звичайні районні суди.

Повертаючись до Державного бюро розслідувань знову треба підкреслити, що вони в переважній більшості не беруть участі у бойових діях і практично не володіють ситуацією, що відбувається в підрозділах Збройних сил України.

Найбільш активно в підрозділах Збройних сил України і разом з ними працюють військово-службовці Військової служби правопорядку. Разом з тим військовослужбовці Військової служби правопорядку, як свідчить законодавство можуть сприяти органам, які проводять оперативно-розшукову діяльність та досудове розслідування у сфері виявлення припинення та розслідування вчинених кримінальних правопорушень військовослужбовцями.

Самі ж військовослужбовці Військової служби правопорядку не мають па проводити оперативно-розшукову діяльність. Якщо проаналізувати то сприяння проведенню оперативно-розшукової діяльності та її проведення це досить різні речі [8].

В цілому питання розслідування кримінальних правопорушень, як відмічалось на початку нашого дослідження є досить складний процес. Повернемося до непокори або відмови виконати наказ начальника.

У зазначеному питання є досить багато аспектів, які повинні враховувати особи, що проводять розслідування.

До таких аспектів відносяться наступні:

- законність наказу, який віддає командир чи начальник;
- відсутність можливості виконати наказ, що віддано начальником чи командиром;
- умови виконання наказу, які можуть змінюватися ще в процесі підготовки до виконання наказу;
- технічне та матеріальне забезпечення військовослужбовців, які мають виконувати наказ;
- можливість оспорювання відданого наказу тобто існування підстав які є вагомими для оспорювання;
- обстановка у якій віддано наказ;
- форма наказу письмовий чи усний та т. ін.

Таким чином відмова від виконання наказу має бути досить обґрунтованою, тим більше у військових статутах та у законодавстві України чітко сформульовано положення про те, що накази виконуються а не обговорюються [9, 10]. Тим більше, що всі особи, які вступають на службу до Збройних сил України приймають присягу, а порушення присяги тягне за собою кримінальному відповідальність.

Якщо коротко проаналізувати наведені підстави для відмови від виконання наказу то ми визначимо, що всі вони можуть зустрічатися і навіть може існувати декілька підстав одночасно.

Питання законності наказу найбільш поширене у Збройних силах України. Його можна поділити на різні аспекти та підстави. Наприклад, наказ віддає особа, яка не уповноважена його віддавати; військовослужбовці раніше отримали наказ від старшого командира чи начальника, а молодший командир або начальник його відмінняє; виконання наказу може зашкодити цивільним особам і навіть результатом його виконання можуть бути жертви серед цивільного населення; виконання наказу може призвести до значних руйнувань цивільної інфраструктури та інших приміщень, коли його невиконання дає можливість зберегти приміщення та майно та т. ін.

При розслідуванні зазначених кримінальних правопорушень необхідно перш за все встановлювати всі причини і умови, які призвели до невиконання наказу, тим більше особа, яка віддала наказ впевнена, що він законний.

Якщо ми розглянемо другу причину невиконання наказу - відсутність можливості виконати наказ, що віддано начальником чи командиром, то вона також може мати місце в системі Збройних сил України. Наприклад, командир віддає наказ про переміщення військовослужбовців чи техніки з однієї локації до іншої і встановлює терміни в які практично неможливо виконати зазначений наказ, або у військовослужбовців відсутні ті чи інші види озброєння, технічні засоби та т. ін., які дають можливість виконати наказ. В даному випадку виконання наказу, якщо це відбувається в бойовій обстановці практично призводить до загибелі військовослужбовців.

Пов'язаний з попередніми умовами аспект стосовно змін ситуації ще до віддання наказу або в процесі віддання наказу також може бути підставою для його невиконання. Наприклад, військовослужбовцям віддано наказ про переправу через водну перешкоду, але в момент підготовки виконання наказу ворогом руйну-

ються засоби та можливості виконання такого наказу.

Перераховані підстави мають бути ретельно перевірені під час проведення розслідування. Разом з тим працівники Державного бюро розслідувань не завжди присутні під час бойових зіткнень і не можуть відповідно встановити всі обставини справи.

Військовослужбовці Військової служби правопорядку в переважній більшості знаходяться в безпосередньому контакті з військовослужбовцями Збройних сил України, які ведуть бойові дії і тому можуть більш детально встановлювати причини та умови вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

У військових підрозділах крім того існують окремі психологічні відносини, які треба також враховувати при проведенні розслідування вчинених правопорушень. В окремих випадках навіть можливо застосування форм і методів оперативно-розшукової діяльності. Але військовослужбовці Військової служби правопорядку позбавлені можливості використовувати форми і методи оперативно-розшукової діяльності.

Висновки. 1. Перш за все виявлення та розслідування зазначених кримінальних правопорушень повинні проводити особи, які досконало знають всі нормативні акти, щодо військової служби, які прийняті Верховною Радою України, Міністерством оборони України та іншими державними органами та установами які мають відповідні повноваження для їх прийняття. Крім того до таких нормативних актів мабуть треба відносити і накази командирів Збройних сил України, які носять нормативний характер. 2. Необхідно змінити підхід до питання розслідування кримінальних та адміністративних правопорушень, які вчинені військовослужбовцями і надати відповідні права військовослужбовцям Військової служби правопорядку проводити самостійно такі розслідування, тобто розглянути можливість створення військової поліції у Збройних силах України. 3. Необхідно поставити питання про зміни у повноваженнях Державного бюро розслідувань у сфері розслідування військових кримінальних правопорушень, адже працівники Державного бюро розслідувань є цивільними особами і в біль-

шості випадків не володіють ситуацією, яка відбувається у підрозділах Збройних сил України. 4. З метою більш якісного та детального розслідування вчинених кримінальних правопорушень та розгляду їх в судовому засіданні постає необхідність створення військової юстиції тобто військових судів, які в подальшому більш професійно та цілеспрямовано мають розглядати зареєстровані кримінальні справи і приймати відповідні рішення

Література

1. Розслідування військових злочинів, вчинених військовослужбовцями ЗСУ URL: <https://pravokator.club/news/rozsliduvannya-vijskovykh-zlochyniv-vchynenykh-vijskovosluzhbovtv-yamu-zsu/>.

2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квіт. 2001 р № 2341-III: станом 19.05.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 груд. 1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>.

4. Глумачний словник української мови URL: <https://slovnuk.ua/index.php>.

5. Про Державне бюро розслідувань Закон України від 12 лист. 2015 року № 794-VIII станом на 31.03.2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>.

6. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України Закон України від 7 бер. 2002 року № 3099-III *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2002, № 32, ст. 225.

7. Про особливості організації діяльності спеціалізованих прокуратур у сфері оборони наказ Генерального прокурора України від 17.05.23 № 130 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0130905-23#n77>.

8. Про оперативно-розшукову діяльність Закон України від 18 лют. 1992 року № 2135-XII *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1992, № 22, ст. 303.

9. Про Збройні сили України Закон України від 6 груд. 1991 року № 1934-XII *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1992, № 9, ст. 108.

10. Про військовий обов'язок і військову службу Закон України від 25 бер. 1992 року № 2232-XII Відомості *Верховної Ради України (ВВР)*, 1992, № 27, ст. 385).

11. Ринажевський Б.М. Компетенція та повноваження військової служби правопорядку (служби правопорядку) у Збройних Силах України. Ринажевський Б.М. *Право і Безпека*. - 2010. № 1. С. 15-21.

12. Ковалів М.В., Дроздова І.В. Діяльність Військової служби правопорядку в Збройних Силах України. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2016. Вип 2. С. 208-216.

13. Коломієць В.М. Забезпечення правопорядку в Збройних силах України: адміністративно-правові аспекти дис. канд. юридичн. наук. Спеціальність 12.00.07 адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право. Тернопіль 2020. – 204 с.

14. Заросило В., & Подоляка А. (2023). Окремі питання проблем розвитку військової юстиції в Україні. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Юридичні науки*, № (2(65)), С 63-67.

References

1. Investigation of war crimes committed by servicemen of the Armed Forces of Ukraine URL: <https://pravokator.club/news/rozsliduvannya-vijskovykh-zlochyniv-vchynenyh-vijskovosluzhbovtstva-my-zsu/>.

2. Criminal Code of Ukraine: *Zakon Ukrayiny vid 5 kvit. 2001 r. № 2341-III*: stanom na 19.05.2024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

3. Code of Ukraine on administrative offenses: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>.

4. Interpretive dictionary of the Ukrainian language URL: <https://slovyk.ua/index.php>.

5. About the State Bureau of Investigation Law of Ukraine dated Nov. 12, 2015 No. 794-VIII

stanom na 31.03.2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>.

6. On the Military Service of Law and Order in the Armed Forces of Ukraine Law of Ukraine dated Mar. 7, 2002 No. 3099-III *Gazette of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR)*, 2002, No. 32, Article 225.

7. On the peculiarities of the organization of specialized prosecutors' offices in the field of defense, the order of the Prosecutor General of Ukraine dated 05.17.23 No. 130 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0130905-23#n77>.

8. Law of Ukraine dated February 18, 1992, No. 2135-XII, *Gazette of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR)*, 1992, No. 22, Article 303.

9. On the Armed Forces of Ukraine, the Law of Ukraine dated December 6, 1991

No. 1934-XII *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR)*, 1992, No. 9, Article 108.

10. On military duty and military service Law of Ukraine of March 25, 1992 No. 2232-XII *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR)*, 1992, No. 27, Article 385).

11. Rynazhevskiy B.M. Competence and powers of the military law and order service (law and order service) in the Armed Forces of Ukraine. Rynazhevskiy B.M. *Law and Security*. - 2010. - No. 1. - P. 15-21.

12. Kovaliv M.V., Drozdova I.V. Activities of the Military Service of Law and Order in the Armed Forces of Ukraine. *Scientific bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs. Legal series*. 2016. Issue 2. P. 208-216.

13. Kolomiets V.M. Ensuring law and order in the Armed Forces of Ukraine: administrative and legal aspects of dis. Ph.D. legal of science Specialty 12.00.07 administrative law and process, financial law, information law. Ternopil 2020. – 204 p.

14. Zarosylo V., & Podolyak A. (2023). Separate issues of the problems of the development of military justice in Ukraine. *Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management. Legal Sciences*, № (2(65)), С 63-67.

PECULIARITIES OF OFFENSES COMMITTED BY MILITARY PERSONNEL, THEIR DETECTION AND INVESTIGATION

Scientific Institute of Law named after Volodymyr Veliky
Interregional Academy of Personnel Management
str. Frometivska, 2, 03039, Kyiv, Ukraine
E-mail: samsobipan19@ukr.net

*The purpose of the proposed scientific research is to substantiate the reform of the Military Service of Law and Order and Military Justice with the aim of increasing the level of discipline in the Armed Forces of Ukraine and the detection, disclosure, investigation and prevention of criminal and administrative offenses by servicemen of the Armed Forces of Ukraine. The following **research methods** are used in the scientific work: general theoretical, analytical and comparative legal method. The basis of the methodology in this study is a systematic approach, with the help of which a certain object is considered as a multifaceted phenomenon consisting of various elements, the relationships between which form a relatively stable structure of activity in the field of investigation of criminal and administrative offenses committed by military personnel. The issue of investigation of criminal and administrative offenses committed by servicemen in Ukraine is considered and analyzed, especially today during the large-scale aggression of the Russian Federation, which is quite relevant.*

Today, there is no uncertainty in the area of criminal punishment or administrative fines for committed offenses. However, the system of investigating administrative and criminal offenses committed by military personnel has not yet been fully developed.

Discussion: *the article substantiates that the improvement of the investigation of criminal and administrative offenses committed by military personnel must be carried out quickly enough, but at the same time such reforming implies that it is necessary to define and redistribute the powers of subjects involved in the detection, termination and investigation of criminal offenses and administrative offenses of servicemen. As a **result**, it was concluded that the reformation of the system of detection, termination, investigation, as well as prevention of criminal and administrative offenses of military personnel involves, first of all, the creation of a complete system of military justice, that is, the formation of military courts, improvement of the work of military prosecutors, and the transfer of the powers of the State Bureau of Investigation to the Military Service law and order.*

Today, the Military Law and Order Service does not have the appropriate leverage to investigate committed criminal and administrative offenses, however, in contrast to the responsibility of the State Bureau of Investigation, the military servicemen of the Military Law and Order Service serve together with all units of the Armed Forces of Ukraine. Employees of the State Bureau of Investigations are not military personnel and in most cases they do not know the situation that exists in the system of the Armed Forces of Ukraine.

Key words: *Military law enforcement service; military prosecutor's office; military justice; military criminal offenses; reforming the military justice system; administrative offenses of servicemen; investigation of criminal offenses of servicemen.*

Стаття надійшла до редакції 20.05.2024